

Pérez de los Cobos en l'acte de presa de possessió com a magistrat del Tribunal Constitucional.

El constitucionalista parcial

Els qui l'han conegut personalment contenen que Francisco Pérez de los Cobos Orihuel (Múrcia, 1962) és un home molt correcte en el tracte i rigorós en la seua professió. Doctor en dret per la Universitat de València i Bolonya, catedràtic de dret laboral i de seguretat social de la Universitat de Madrid, on va arribar després de passar per València, Barcelona i Palma, segurament, Pérez de los Cobos va pensar que feia el cim el dia en què el tribunal de garanties el va nomenar per unanimitat –amb els vot favorables dels set magistrats proposats pel PP i els

Des que a mitjan juliol es va fer públic que el president del Tribunal Constitucional, Francisco Pérez de los Cobos, va pagar quotes de militant del PP entre el 2008 i el 2011, s'han succeït les informacions que qüestionen la seua imparcialitat i la seua idoneïtat per al càrrec. El govern català ha anunciat que demanarà la recusació del president del Tribunal Constitucional en 24 litigis que afecten directament el Principat.

cinc del PSOE— president del Tribunal Constitucional (TC) en substitució de Pascual Sala. Fou el 19 de juny, dia de sant Lambert, un sant màrtir que es venera especialment a l'Aragó.

És molt possible que en la seua condició d'home amb profundes conviccions catòliques Pérez de los Cobos es senta, un mes i mig després d'aquell nomenament, com aquell Lambert a qui li van tallar el cap per la seua irreductible fe cristiana. Perquè aquest murcià de naixement viu des del passat 17 de juliol el seu particular *via crucis*. Eixe dia, el diari *El País* va publicar una informació segons la qual Pérez de los Cobos havia pagat quota de militant del PP entre els anys 2008 i 2011, una circumstància que feia posar en dubte que la trajectòria de Pérez de los Cobos fos compatible amb l'exercici del càrrec de president del TC.

Cascada d'impugnacions

El govern català no ha estat l'únic a reaccionar amb relació a les notícies referides a la militància en el PP de Francisco Pérez Cobos i la incompatibilitat que se'n deriva. Algunes institucions i alguns particulars tenen previst aprofitar l'escàndol per tal que es revisen causes tractades al Tribunal Constitucional (TC) que es consideraven tancades. La defensa d'Arnaldo Otegui i de l'exsecretari general del sindicat LAB, Rafael Díez Usabiaga, té previst recórrer contra la decisió del TC de mantenir-los en la presó. L'equip d'advocats entén que Pérez de los Cobos "tenia una posició prefixada sobre ETA i sobre el cas *Batasuna* com a militant del PP". Els advocats de Baltasar Garzón també han presentat una petició de "nul·litat absoluta d'actuacions" de la providència per la qual es va desestimar el recurs d'empara contra la condemna de l'ex-magistrat. La Comissió Cívica d'Alacant per a la Recuperació de la Memòria Històrica té previst comunicar al Comitè de Drets Humans, Civils i Polítics de l'ONU el fet que Pérez de los Cobos no admetera a tràmit el recurs en què es sol·licitava la nul·litat de la condemna a mort del poeta Miguel Hernández. Finalment, el govern andalús també pot seguir els passos de Catalunya. La Junta espera rebre l'informe dels seus serveis jurídics per a veure com vehicula la seua recusació del president actual del TC. A hores d'ara, l'executiu de José Antonio Griñán té una dotzena de litigis oberts amb l'executiu espanyol.

La notícia va fer descarregar una tempestat sobre Pérez de los Cobos, atès que l'article 395 de la llei Orgànica del Poder Judicial estableix que "els jutges o magistrats no poden pertànyer a partits polítics o sindicats o tenir una ocupació al seu servei". De la mateixa manera, l'article 127 de la Constitució espanyola diu que "els jutges i magistrats així com els fiscals, mentre estiguen en actiu, no poden ocupar cap més càrrec públic, ni pertànyer a partits polítics o sindicats". El pas dels dies, lluny d'allunyar el xàfec, encara l'ha intensificat més: la setmana passada, de nou el periòdic *El País* publicava que el president del l'organisme encarregat de vetllar per la Constitució ha assessorat esporàdicament el Partit Popular des de l'any 1992. Segons aquest diari, també ha participat en conferències de la fundació FAES, el *think tank* dels de la gavina. Paral·lelament, divesos mitjans de comunicació han publicat informacions que posen en evidència les opinions anticatalanes d'aquest catedràtic de dret laboral manifestades al llarg de la seua carrera professional.

Els partits de l'oposició retrauen a Pérez de los Cobos que no informa-

ra d'aquestes vinculacions quan fou examinat pel Senat per a ser nomenat magistrat de l'alt tribunal, al final de l'any 2010. El govern espanyol, que s'ha negat a comparèixer a les Corts espanyoles per a abordar l'assumpte, i el PP consideren, per contra, que la militància no afecta la seua imparcialitat i que el parlament espanyol no té les atribucions per a controlar o demanar comptes al TC.

La recusació catalana. Les informacions fetes públiques durant el darrer mes i mig i el perfil que se'n deriva de Pérez de los Cobos fan posar en dubte la seua idoneïtat i la seua capacitat per a dirimir sobre assumptes tan transcendents com els que el TC haurà d'abordar els mesos vinents. Fet i fet, ha provocat la reacció del govern d'Artur Mas i del Parlament de Catalunya.

L'executiu català va informar dimarts passat per boca del conseller Francesc Homs que sol·licitarà formalment la recusació del màxim responsable del tribunal en un total de 24 litigis entre els 47 que ara per ara té oberts amb el govern espanyol. I ho farà després

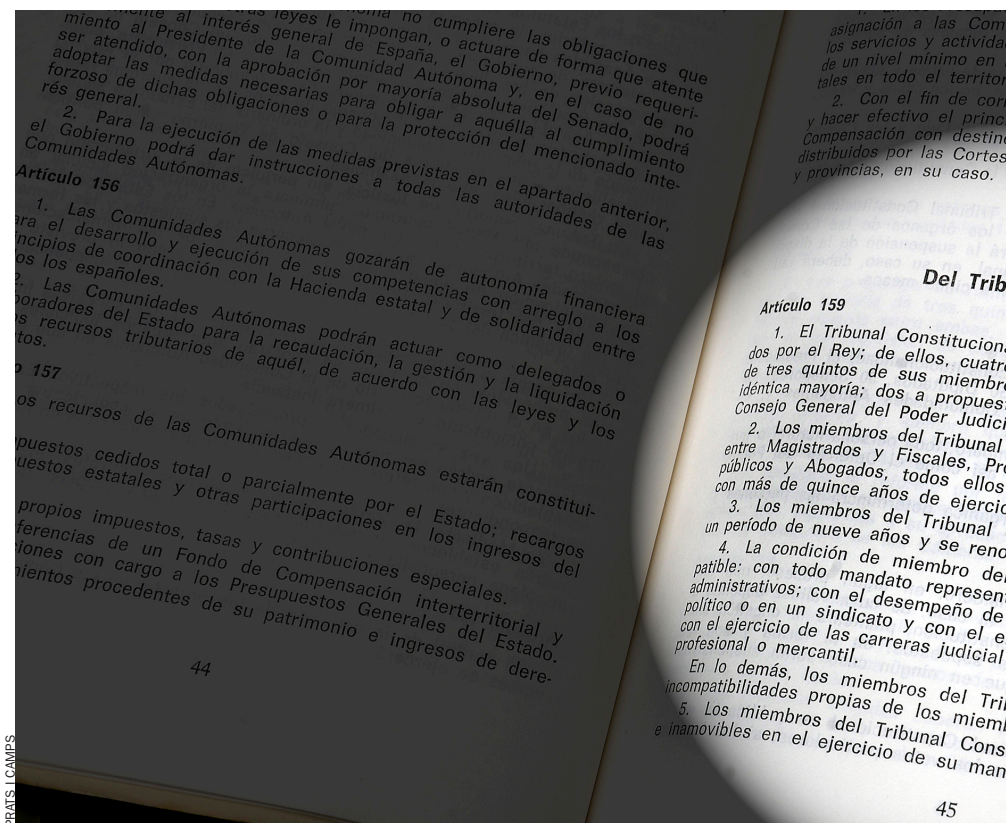
que el gabinet jurídic de la Generalitat va haver conclòs que la militància de Pérez de los Cobos en el Partit Popular pot suposar una causa objectiva de "pèrdua d'imparcialitat i d'interès". El govern d'Artur Mas no vol deixar qüestions tan sensibles com la llei d'educació en mans d'una persona que ha arribat a escriure coses com "els diners són el bàlsam racionalitzador de Catalunya" o "no hi ha a Catalunya cap acte polític digne de tal consideració sense una o més manifestacions d'onanisme". Francesc Homs no es va estar de recordar, en la seua compareixença per als mitjans de comunicació dimarts passat, el cas de Pablo Pérez Tremps. Aquest catedràtic de dret constitucional fou recusat a proposta del Partit Popular en la sentència sobre l'Estatut per haver participat en un treball acadèmic per a l'Institut d'Estudis Autònoms de la Generalitat de Catalunya.

Entre els 24 litigis oberts hi ha recursos plantejats tant pel govern espanyol com per diputats del Partit Popular en contra de decrets de la Generalitat. Entre els primers hi ha la impugnació de lleis sobre promoció econòmica, dels àmbits audiovisual i urbanístic, i la llei d'horaris comercials. També s'impugnarà el recurs contra el nou impost català sobre els dipòsits bancaris. Entre els segons hi ha la llei de cinema, el codi de consum i la llei d'educació.

Igualment, el govern d'Artur Mas qüestiona Pérez de los Cobos per a dirimir sobre causes plantejades per la Generalitat amb relació a l'actuació de l'executiu Rajoy. Entre aquestes hi ha: els pressuposts de l'estat del 2012, les retallades sanitàries i educatives i tres conflictes competencials més. En la mateixa línia que el govern, el Parlament de Catalunya demanarà la recusació del president de l'alt tribunal en els set procediments que té oberts actualment, entre els quals hi ha la declaració de sobirania.

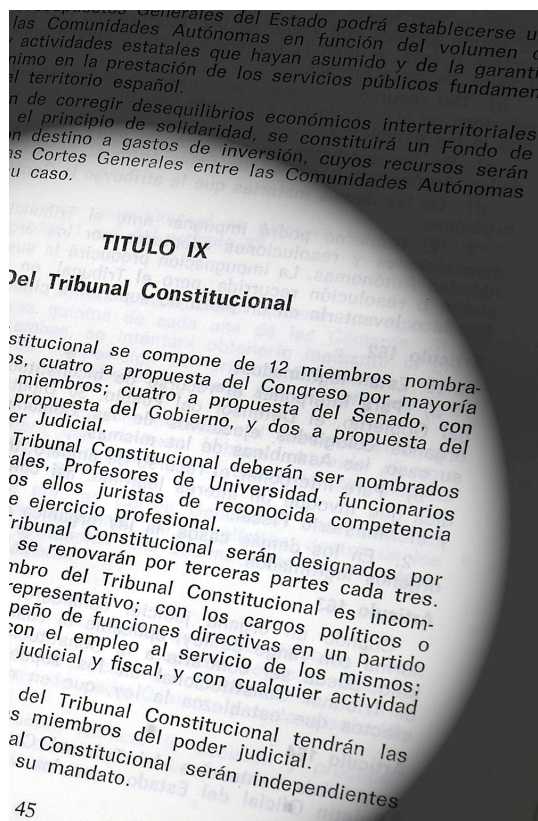
El mateix dia en què era sant Lambert, és a dir, el dia en què Pérez de los Cobos fou nomenat president del TC, també figurava en el sentoral sant Romuald. Resta veure si aquest expert en dret laboral no acabarà com aquell: fent d'ermità en una regió remota.

Violeta Tena

El president del TC que no s'estimava la Constitució

El pare de Francisco Pérez de los Cobos va presentar-se a les eleccions generals de 1977 en la llista de Fuerza Nueva. El seu germà s'oferí voluntari a la caserna de la guàrdia civil de lecla en el colp d'estat del 23-F. Del president actual del Tribunal Constitucional, els companys d'institut contenen que va esquinçar i llançar al fem un exemplar de la Constitució. EL TEMPS viatja a lecla, el seu poble nadiu, per a saber més coses sobre aquest controvertit personatge i el seu passat de flirteig amb les posicions d'ultradreta.

Cada poble o ciutat sol tenir un lloc emblemàtic, un punt urbà compartit en l'imaginari col·lectiu dels seus veïns. A Iecla, un municipi murcià de 34.000 habitants a tocar del límit entre el País Valencià i Albacete on moltes paraules es fan acabar amb el sufix *-ico*, aquest punt de referència és el parc de Las Palomas, una plaça a dos minuts caminant de l'ajuntament on en dia feiner es passegen dones amb carretons d'anar a plaça i jubilats que veuen passar el temps. Popularment, el lloc és conegut amb el nom de *parque de Las Palomas*, si bé el nom oficial que figura en els mapes és *plaza de la Constitució*. Abans el lloc s'anomenà successivament *plaza de Emilio Castelar*, *de Pablo Iglesias*, *del Generalísimo Franco* i, darrerament, *de la Constitució*. En aquest lloc, en un dels edificis d'una altura desproporcionada que s'erigiren arran del *desarrollismo* arquitectònic dels anys 60 i 70 a Espanya, hi va nàixer i créixer Francisco Pérez de los Cobos, el discutit president del Tribunal Constitucional (TC).

L'evolució del nom de la plaça és paral·lela a la metamorfosi ideològica del mateix Pérez de los Cobos. Aquest expert en dret laboral ha passat de flirtejar amb les idees anticonstitucionalistes i les posicions d'ultradreta, en l'etapa de la transició, a erigir-se actualment, en la seua condició de president del TC, en el principal valedor de la Constitució espanyola. Això es desprèn, almenys, dels testimonis d'una desena de persones que EL TEMPS ha consultat. Són veïns de la seua ciutat nadiua que es van relacionar amb ell o amb la seua família durant el seu període de joventut. La majoria –persones que compartiren aula amb ell en l'institut d'ensenyament secundari Azorín, veïns del seu barri...– han accedit a parlar amb aquesta revista amb la condició de mantenir-los l'anonimat. Al capdavant, Iecla és una ciutat xicoteta, de poc més de 30.000 habitants, on tothom es coneix i s'entrecreuen lligams familiars, d'amistat o de simple coneixença. “No és gaire difícil trobar-te'l. Sa mare continua vivint ací i periòdicament ve a visitar-la al domicili familiar”, explica un de tants i eclans amb qui ha parlat EL TEMPS.

Siga com siga, la majoria d'entrevistats coincideixen que el president del TC es va criar en una família ultraconservadora, afectada al règim franquista i vinculada a la ultradretana i nostàlgica Fuerza Nueva. El pòsit familiar va influir decididament en la ideologia de Francisco Pérez de los Cobos i el seu germà menut, Diego, qui ocupa càrrecs d'alta responsabilitat en el Ministeri de l'Interior. La posició ideològica dels primers anys de joventut no és menor. Al capdavant, retratar aquell període de la vida ajuda a comprendre millor les zones d'ombra del personatge que en les últimes setmanes han eixit a la llum.

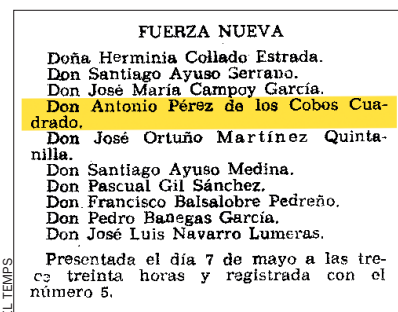
El mateix Pérez de los Cobos ha reconegut la importància de l'etapa

ieclana en la formació de la seua personalitat. Ho va fer l'any 2005, quan fou invitat per l'ajuntament de la ciutat a pronunciar el discurs del Dia de la Constitució. Allí aquest expert en dret laboral va exposar el següent raonament: “Si la infància és el període de la formació del caràcter i el caràcter és, com deia Heràclit, el destí de l'home, segurament el meu caràcter i el meu destí estan inexorablement lligats a Iecla, on vaig fer les meues primeres passes i vaig passar la meua primera joventut”. Pérez de los Cobos va viure-hi fins als 18 anys, edat en què va marxar a estudiar dret a la ciutat de València, on es va llicenciar l'any 1984 amb premi extraordinari de final de carrera.

Abans, però, va deixar, en la seua etapa a l'institut, no poques mostres de la seua filiació favorable al règim franquista i la seua desafecció al període d'apertura democràtica que vivien. En els debats a classe, en les converses amb els seus companys, a l'hora d'opinar sobre qüestions cabdals com l'aprovació o no de la Constitució i la transició cap a un règim democràtic, etcètera, Paco, com tothom s'hi refereix al poble, va deixar mostres de la seua inclinació cap a les posicions de l'extrema dreta. Si bé aquest setma-

nari no ha pogut confirmar que formara part de Fuerza Joven, la facció juvenil de Fuerza Nueva, on militava el seu pare, tothom qui el va tractar en aquella època coincideix que les seues posicions reproduïen l'ideari del partit fundat per Blas Piñar. “Era una persona molt correcta en el tracte, amb molta capacitat d'argumentació i disposada al diàleg i a la discussió. Però això no obsta perquè tinguera idees molt extremistes”, explica un ex-company de classe.

Fuerza Nueva, idees vetustes. Francisco Pérez de los Cobos Orihuel

Exemplar del *Butlletí Oficial de l'Estat* on apareix la candidatura de Fuerza Nueva per la circumscripció de Múrcia en les eleccions de 1977. En quart lloc hi figura Antonio Pérez de los Cobos.

EL TEMPS

Pérez de los Cobos durant el seu discurs del Dia de la Constitució, l'any 2005, a Iecla.

PRATS I CAMPS

A l'esquerra, el parc de Las Palomas amb

va nèixer a Múrcia el 2 de gener de 1962. El seus pares van triar el nom de Francisco en record del seu avi, un advocat que fou mort per les milícies republicanes a l'inici de la Guerra Civil, fet que va marcar a sang i foc la família. Quan Francisco només tenia mig any, els seus pares, Antonio i Amparo, es van traslladar a Iecla, on fou destinat el pare, que era pediatre i combinava la funció pública amb una clínica privada. Dos anys després va nèixer el seu germà menut, Diego. L'any 1975, quan Francisco tenia 13 anys, la família es va traslladar a viure a l'edifici Parque, un monstre de ciment de 10 pisos que, a tocar del parc de Las Palomas –batejat el 1939 amb el nom de *plaza del Generalísimo Franco*–, va desfigurar la vella fisonomia urbana de la ciutat, que començava a enlairar-se gràcies a la indústria del moble. El trasllat de la residència familiar no podia resultar més beneficiós per a Francisco: a menys de 300 metres de la nova residència familiar hi havia l'institut Azorín, que acabava de ser erigit i era l'únic centre d'ensenyament de secundària de la ciutat. “Han sigut sempre una família molt bona. Els nostres fills anaven junts a l'institut”, explica Pascual López Ibáñez, veí de finca dels Pérez de los Cobos. “Era una família conservadora i molt catòlica,

però mai no es va significar”, explica López Ibáñez. Aquest advocat que avui té 93 anys fou un dels promotors d'Alianza Popular a Iecla. El seu despatx va ser el lloc on la formació de la gavina va trencar la closca. “Li puc assegurar que ni ell ni el seu fill no van participar en cap reunió d'Alianza Popular”, explica amb rotunditat López Ibáñez.

Alianza Popular era, però, una opció massa tova per a Antonio Pé-

rez de los Cobos. En les primeres eleccions generals, fetes l'any 1977, el pare del president del TC es va presentar en quarta posició en la candidatura de Fuerza Nueva per la circumscripció de Múrcia, tal com consta en el *Butlletí Oficial de l'Estat* que reproduïm en aquesta reportatge. Si bé les possibilitats d'eixir diputat eren remotes, la seua presència en la llista posa en evidència el compromís personal de Pérez de los Cobos amb

Les 'entremaliadures' del benjamí

Tant Francisco com Diego Pérez de los Cobos han fet el cim en la carrera respectiva. El primogènit ha escalat a la presidència del TC, el benjamí és director del Gabinet de Coordinació i Estudis del Ministeri de l'Interior, a més d'una de les persones de confiança de Jorge Fernández Díaz. El fet curiós és, no obstant això, que Pérez de los Cobos, que és tinent coronel de la guàrdia civil, fou dut al Ministeri per Alfredo Pérez Rubalcaba l'agost del 2011 i hi ha romàs, tot i el canvi de color polític del govern. Persones que coneixen el Ministeri de l'Interior atri-

bueixen a Pérez de los Cobos ascendent en Fernández Díaz respecte a les decisions pren en matèria penitenciària antiterrorista.

Vel·leïtats colpistes de joventut a banda, en el currículum del menut dels Pérez de los Cobos hi figura la màcula d'un cas de tortura a un pres etarra, del qual fou absolut. Els fets van tenir lloc l'any 1992 amb motiu d'una operació contra el *comando Vizcaya* d'ETA. En aquesta operació fou detingut Kepa Urra, a qui es va torturar. Al començament, els agents Diego Pérez de los Cobos i Alejandro Hernández

l'edifici on va passar la joventut Francisco Pérez de los Cobos. A la dreta, l'institut de secundària Azorin.

Francisco Pérez de los Cobos va créixer en la plaça del 'Generalísimo Franco'. Avui s'anomena 'de la Constitució'

Mosquera foren acusats de participar en les agressions –suposadament, li havien tapat el nas i la boca, i l'havien pessigat–, però al final la justícia va declarar-los innocents. Tres guàrdies civils més foren considerats culpables d'un delictes de tortura. L'Audiència Provincial de Bilbao va considerar que s'havia provat que aquests tres agents van traslladar Kepa Urrea, després d'haver-lo detingut, a un camp obert on el van deixar nu, el colpejaren amb un objecte i el van arrossegar per terra. Kepa Landa, qui va fer d'advocat de Kepa Urrea en aquell judici, reconeix que en casos d'aquesta mena “resulta molt difícil identificar els autors materials” de la tortura.

un partit que, en la seua declaració programàtica aprovada un any abans, prometia “fidelitat als ideals del 18 de juliol”, dia del *Alzamiento Nacional*; al “record de Francisco Franco”, i a “la monarquia catòlica, tradicional, social i representativa”, segons que arreplega José Luis Rodríguez en el seu llibre *Reaccionarios y golpistas: la extrema derecha en España. Del tardofranquismo a la consolidación de la democracia, 1967-1982*. La posició de la família Pérez de los Cobos respecte a un moment de convulsió com foren la transició i l'apertura democràtica era evident. Entre les diverses opcions que s'obrien, Antonio Pérez de los Cobos va optar per unir-se a un partit nostàlgic del franquisme, que adorava la figura de Blas Piñar; una formació que, si bé assumia el nou règim, no renunciava a la violència i la intimidació per a ser un partit d'“avantguarda, punta de llança de l'estat orgànic, del nacional-sindicalisme i de la revolució nacional”

L'anàlisi dels resultats electorals palesa que el partit en què militava Pérez de los Cobos tenia a Iecla una incidència més destacada que no a la resta de l'estat. A Espanya l'Alianza Nacional del 18 de Julio, coalició en què s'integrava Fuerza Nueva, va obtenir el 0,37% dels vots, mentre que a Iecla

Fuerza Nueva va arreplegar, tota sola, el 3,35 % dels vots, la qual cosa la convertia en sisena força política. A la circumscripció de Múrcia, aconseguí el 0,52 % de les paperetes. El municipi era un bastió xicotet per a la formació liderada per Blas Piñar, qui afalagava especialment aquest municipi amb la seua presència en els mítings que s'hi organitzaven. Les camises blaves, les boines roges, els himnes *Oriamendi* i *Cara al Sol* eren una part molt important de la faramalla que els acòlits de Fuerza Nueva preparaven a cada visita de Blas Piñar o quan hi havia alguna cita en el calendari necrològic de l'extrema dreta.

Hi havia una implantació molt notable de nostàlgics del franquisme a Iecla? “Fuerza Nueva tenia l'avantatge que entre els seus militants hi havia antics senyorets, terratinents, cacics i professionals lliberals com ara advocats, metges i farmacèutics. Eren gent ben situada que donaven un cert prestigi al partit”, expliquen Pepe Santa i Paco Montes, que aleshores militaven en el Partit Comunista i que van viure la transició des de l'altre costat de la trinxera. “A més d'ells, hi havia alguns sonats, gent més jove i molt extremista que es dedicava a escampar la por i a fer actes violents i intimidatoris”, expliquen. I afegeixen: “Pérez de los Cobos no era d'aquests;

era més aviat tranquil. Però en la seua condició de metge era una persona influent i amb contactes”.

Els testos s'assemblen a les olles. Fóra com fóra, les inclinacions ideològiques del pare van determinar el tarannà dels fills, Francisco i Diego. Ho certifica, almenys, el relat d'alguns ex-companys d'aula amb qui EL TEMPS s'ha pogut posar en contacte. En aquest sentit, un altre passatge del discurs de Francisco Pérez de los Cobos en l'acte del Dia de la Constitució resulta ben revelador. El president del TC hi deia: “Així com un repeteix els gestos del seu pare i dels seus avis, també repeteix naturalment, perquè són seues, les característiques del seu poble”.

A Francisco, la transició el va agafar en l'etapa de l'institut, un centre públic on coincidien gent de tot l'espectre ideològic i de totes les classes socials. Allí “es reproduïen les mateixes tensions polítiques que en el carrer, i ell, sempre molt respectuós i correcte, es manifestava com una persona d'extrema dreta”, recorda un ex-company de classe que no s'està de considerar-lo com un company “molt estudiós i capacitat”. Un altre company, que reitera els elogis, rememora una ocasió en què la professora els va ordenar fer un tre-

A l'esquerra, Pascual López Ibáñez, veí de la família Pérez de los Cobos i fundador d'Alianza Popu-

Persones que el van conèixer asseguren que participà en la campanya pel 'no' en el referèndum de la Constitució

Un ieclà il·lustre esquitxat per la política

Trobar-te algú que et parle, a Iecla, de Francisco Pérez de los Cobos i de la polèmica suscitada al voltant d'ell no resulta complicat. Si bé alguns prefereixen no entrar en la controvèrsia, gairebé tothom n'és coneixedor en aquest municipi consagrat a la fabricació de mobles i a l'activitat vitivinícola. “El que ha passat es veia a venir. Quan el van nomenar vaig pensar: ‘Mare meua, què hi fa aquest home, ací?’”, explica una persona que en fou company d'institut i que està vinculat, professionalment, amb el món del dret. Per contra, l'alcalde del municipi, Marcos Ortuño, que pertany al Partit Popular, té una opinió ben diferent. El primer edil destaca l'“orgull i la satisfacció” que per al municipi significa que “un ieclà assoleixi un càrrec com el de president del TC”. Marcos Ortuño considera que la polèmica generada al voltant de la vinculació de Pérez de los Cobos amb el PP és “artificial” i “ha estat creada per a desacreditar-lo”. “Hi ha una clara intenció política en tot aquest assumpte –argumenta–. Durant anys la vice-presidenta del TC va tenir el carnet del PSOE i aleshores ningú no es va escarotar”.

Marcos Ortuño, alcalde actual de Iecla.

Iar; a la dreta, Pepe Santa i Paco Montes, membres del Partit Comunista durant la transició.

ball. L'endemà, Pérez de los Cobos va llegir el seu a tota la classe i va acabar amb una frase molt ampullosa. “La professora li va preguntar d'on l'havia tret, aquella expressió,

i ell li va respondre que d'un discurs de Blas Piñar.” Aquesta mateixa professora, rememora aquell company, va entregar als alumnes dels cursos més avançats un exemplar de la Constitució espanyola, que aleshores s'acabava d'aprovar. “Va finalitzar la classe i a l'eixida de l'institut, en un punt ben visible per a tothom, va esquinçar i llançar a terra el seu exemplar de la Constitució.” La seua reacció coincidia el que havia viscut a casa seua: l'any 1978, amb motiu del referèndum d'aprovació de la Constitució, Fuerza Nueva havia demanat el vot negatiu. De fet, un altre company que prefereix no revelar la seua identitat assegura a EL TEMPS que tant ell com el seu germà van participar activament en la campanya a favor del *no* a Iecla, circumstància que és refermada per unes altres fonts consultades.

Amb tot, el seu germà menor, Diego, i no Francisco, fou qui va viure la seua adhesió ideològica d'una forma més extrema. Si bé aquest setmanari no ha pogut confirmar la

Pérez de los Cobos, rememora un ex-company de classe, era “molt respectuós i correcte”, però “d'extrema dreta”

seua militància en Fuerza Joven, els comportaments relatats pels entrevistats demostren que Diego, que en l'actualitat és tinent coronel de la guàrdia civil, encaixava molt bé dins del perfil de militància ultranacionalista i amatent a la incitació de la violència d'aquella formació parafeixista. Segons han explicat diversos testimonis, amb motiu del colp d'estat del 23-F, el menut dels Pérez de los Cobos –per aquells temps el seu germà ja feia vida d'estudiant universitari a València– es va posar la camisa blava i es va dirigir a la caserna de la guàrdia civil a presentar-se com a voluntari per a donar suport a Tejero i companyia. També, segons que explica un altre company, “ell i un altre grup d'exaltats van venir a la porta de l'institut amb una actitud desafiant, com si volgueren marcar el territori”. Avui Diego Pérez de los Cobos és un alt càrrec del Ministeri de l'Interior. En la seua joventut, en acabar la formació es va presentar com a voluntari per a ser destinat al País Basc.

Des d'aquells episodis han passat més de 30 anys, però el pas del temps no evita la paradoxa, com reconeix l'ex-líder del Partit Comunista a Iecla Pepe Santa: “Una persona que en la seua joventut va esquinçar un exemplar de la Constitució és, avui, president del TC. Els qui menys van creure en la democràcia són, teòricament, els seus màxims garants. Quines coses que hem de veure!”. Ací potser també és aplicable aquella altra màxima d'Heràclit, la relativa a allò que tot flueix i tot es mou.

Violeta Tena

